

Щасливі кроки під дощем

Юна Кейт втекла з батьківського дому. Дівчина пообіцяла собі, що ніколи не виховуватиме свою дитину так, як виховували її саму. А потім народилася Сабіна й усе повторилося. Уперте й вибухове дівча з презирством ставиться до своєї матері й засуджує її. Непорозуміння між ними глибшає, поки не перетворюється на прірву. Сабіну відправляють до Ірландії пожити з бабусею, Джой, яку та побачить уперше в житті. Подих старого будинку просякнутий пліснявою та пам'яттю, у ньому сплелися щастя, надія і застарілий біль. Сабіна, Джой і Кейт починають розуміти: щоб упевнено крокувати вперед, не завадить озирнутися на те, що залишаєш позаду.

ДЖОДЖО МОЙЄС

Щасливі
КРОКИ
під дощем

Розважлива й легка манера оповіді Мойєс
створює неперевершене враження від цього роману.

Publishers Weekly

КСД

ДЖОДЖО
МОЙЕС

JOJO MOYES

Sheltering
Rain

A NOVEL

ДЖОДЖО
МОЙЄС

Часмві
КРОКИ
під дощем

РОМАН

ХАРКІВ 2021 **КСД**

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2021

ISBN 978-617-12-9069-3 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням: Moyes J. *Sheltering Rain : A Novel* / Jojo Moyes. — London : Hodder & Stoughton, 2003. — 512 p.

Переклад з англійської *Дар'ї Петрушенко*

Дизайнер обкладинки *Анастасія Попова*

Мойєс Дж.

М74 Щасливі кроки під дощем : роман / Джорджо Мойєс ; пер. з англ. Д. Петрушенко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 416 с.

ISBN 978-617-12-8888-1

ISBN 978-0-340-81910-4 (англ.)

Юна Кейт втекла з батьківського дому. Дівчина пообіцяла собі, що ніколи не виховуватиме свою дитину так, як виховували її саму. А потім народилася Сабіна й усе повторилося. Уперте вибухове дівча з презирством ставиться до матері і засуджує її. Непорозуміння між ними глибшає, поки не перетворюється на прірву. Сабіну відправляють до Ірландії — пожити з бабусею Джой, яку та побачить уперше в житті. Дух старого будинку просякнутий пліснявою та пам'яттю, у ньому сплелися щастя, надія і за давнини біль. Сабіна, Джой і Кейт починають розуміти: щоб упевнено крокувати вперед, не завадить озирнутися на те, що залишаєш позаду.

УДК 821.111

© Jojo's Mojo Ltd, 2002

© Depositphotos.com / ty4ina, CosmoSquirrel, alexm83, robuart, обкладинка, 2021

© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

Пролог

Тоді Архієпископ має прикластися до правої руки Королеви. Після чого Герцог Единбурзький має зійти сходами Трону, зняти свою дворянську корону, прихилити коліно перед Її Величністю і, вклавши свої руки до рук Королеви, виголосити слова пошани:

«Я, Філіп, Герцог Единбурзький, стаю вашим довічним васалом і найсмирненнішим шанувальником; і вірою та правдою служитиму вам до кінця своїх днів супроти всіх підступів людських.

І нехай допоможе мені Господь».

І, підводячись, він має торкнутися Корони над головою Її Величності й поцілувати Її Величність у ліву щоку.

У такій самій манері мають один за одним засвідчити свою пошану Герцог Глостерський і Герцог Кентський.

З «Форми й порядку проведення коронаційної служби» 1953 року

«Мабуть, це було доволі нечемно, — згодом думала Джой, — познайомитися з майбутнім чоловіком у день, який мав бути днем принцеси Єлизавети». Або королеви Єлизавети II, як її врочистіше йменуватимуть уже під вечір. І все ж, зважаючи на значущість нагоди для них обох, доволі важко було (принаймні для Джой) змусити себе відчувати належний захват.

Це був день передвістя дощу, а не божественного помазання. Над Гонконгською гаванню простяглося вологе сталево-сіре небо. Повільно обходячи Пік разом зі Стеллою, стискаючи теку намоклих нот (її пахви ковзали, наче змащені жиром, а блузка вже пристала до спини, немов глазур), Джой якось не відчувала монархістської лихоманки від думки про святкування коронації в Брум-Скоттів.

Там буде її мати, яка ще вдома вся тріпотіла, немов натягнута струна передчуття й незадоволення, — здебільшого через присутність батька, що повернувся із чергової поїздки до Китаю. Здавалося, його приїзди завжди збігаються з блискавичними нападами поганого настрою Еліс, невідривно пов'язуючи її прагнення до кращого життя в іншому місці із чимось лихішим і похмурішим.

— Ти цього не вдягнеш, — насуплено казала вона Джой, скрививши рота в яскраво-червоній гримасі осуду.

Джой не зводила погляду з дверей. Їй не терпілося зустрітися зі Стеллою, щоб уникнути перспективи йти до вілли Брум-Скоттів з батьками, тож вона збрехала їм, буцімто господарі просили принести ноти раніше. Прогулянки з батьками навіть пішки спричиняли в неї морську хворобу.

— У тебе такий невизначний вигляд, люба. І ще взула високі підбори. Ти височітимеш над усіма.

Це «люба» було знайомим слівцем, яке мало підсолоджувати гіркоту слів Еліс.

— Я сяду.

— Ну ти ж не можеш сидіти весь вечір.

— Тоді згинатиму коліна.

— Тобі треба надягти ширший пасок. Він тебе вкоротить.

— Він врзатиметься в ребра.

— Не знаю, чому з тобою так важко. Я лише хочу, щоб твій вигляд був пристойний. Не бачу, щоб *ти* докладала зусиль.

— О, мамо, мені байдуже. І всім іншим буде байдуже. Навряд чи хтось там мене помітить. Усі слухатимуть, як принцеса складає свої присяги, чи що вона там робитиме.

«Просто відпусти мене», — благала вона. Годі й того, що доведеться терпіти ядучий норів Еліс упродовж усієї вечірки.

— Що ж, а мені не байдуже. Люди подумають, що я виховала в тобі недбальство.

«Що подумають люди» було дуже важливо для Еліс. «Гонконг — це акваріум із золотими рибками, — казала вона. — Завжди хтось на тебе дивиться, говорить про тебе». У якому ж крихітному та нудному світі вони живуть, хотілося відповісти Джой. Але вона цього не робила — переважно тому, що це правда.

Там буде її батько, який, без сумніву, забагато вип'є і цілуватиме всіх жінок у губи замість щік, а ті стурбовано озиратимуться, не знаючи, чи, бува, якимось не спровокували його. «Просто дозволив собі трохи розслабитися! — горлатиме він потім на Еліс. — Що за дружина не дасть чоловікові трохи розважитися після виснажливої роботи в Китаї (а всі ми знаємо, який це жах — мати справу з азійцями)?» Із часів

японського вторгнення він незворотно змінився. Утім, вони про це не говорили.

Там будуть Брум-Скотти. І Марчанти. І Дікінсони. І Еллейни. І всі інші подружжя того самого класу, представники якого мешкали просто біля Піку, але не нижче від Робінсон-роуд (середні рівні нині майже повністю займали клерки), і бачилися на кожній вечірці в Гонконгському крикетному клубі, зустрічалися на перегонах на іподромі в Геппі-Веллі, ділили між собою корпоративні джонки, подорожуючи віддаленими островами, хмільні від хересу, і нили про те, як важко дістати молоко, і про комарів, і про вартість нерухомості, і про приголомшливу грубість китайської прислуги. А ще говорили про Англію, про те, як скучили за нею, про чергових приїжджих англійців, про те, яким бляклим і нудним життям вони живуть і якою сірою здається Англія, хоча війна й скінчилася цілу вічність тому. Але здебільшого говорили одне про одного: військовослужбовці спілкувались окремою мовою лише їм зрозумілих жартів і барачного гумору, торговці гудили своїх конкурентів, а їхні жінки розбивалися на мінливі купки, які без кінця роїлися в нудних і ядучих перестановках.

Найгірший з усіх був Вільям, усюдисущий на кожнісіньких світських зборах, зі своїм зрізаним підборіддям і білявим волоссям, крихким і ламким, як його придушений, писклявий голос. Він клав свої вологі долоньки їй на поперек і вів туди, куди вона не мала жодного бажання йти. Чемно вдаючи, що слухаєш, можна було поглядати згори вниз на маківку його голови та гадати, де його волосся порідіє далі.

— Гадаєш, вона нервується? — казала Стелла. Її волосся, лискуче, мов свіжий лак, було підколоте в шиньйон на потилиці. Жодна волосина не вибилася і не кучерявилася на вологому повітрі, як-от у Джой, чиї коси поривалися навтьоки, щойно їх укладали. Бей Лінь, її камеристка, кривилася й циткала на Джой, підколюючи пасма, неначе дівчина свідомо їх підохочувала.

— Хто?

— Принцеса. Я б нервувалася. Подумай лише, скільки людей дивитимуться.

Останніми тижнями Стелла, блискуча у своїй червоній спідниці, білій блузці й синьому кардигані — спеціально до такої нагоди — виявляла, як на думку Джой, дещо нездорове зацікавлення до

принцеси Єлизавети: розмірковувала, які прикраси й убрання та обере, чи важка її корона або ж як її новоспечений чоловік очевидно ревнує її до титулу, адже йому не бути королем. Джой починала підозрювати тут зовсім не вірнопідданське відчуття причетності.

— Ну, вони ж не всі її бачитимуть. Багато таких, як ми, хто лише слухатиме радіо.

Обидві відступили вбік, щоб пропустити автівку, швиденько зазирнувши всередину: чи немає там когось знайомого.

— Та все одно вона може переплутати слова. Я б переплутала. Упевнена, я б затиналася.

Джой сумнівалася, адже Стелла майже в усьому була взірцевою справжньою леді. На відміну від Джой, Стелла була належного для юної леді зросту й завжди носила елегантніший одяг, що його кравець із Цимшацуї шив за останньою паризькою модою. Вона ніколи не шпорталася, не бувала похмурою в товаристві, їй не відбирало мову в бесідах із шерегами офіцерів, які були тут проїздом: гостини мали допомогти їм бодай на хвильку забути, що прямують вони на Корейську війну. Джой часто думала, що репутація Стелли могла б дещо поблякнути, якби хтось знав про її вміння відрижкою декламувати абетку.

— Гадаєш, нам доведеться лишитися до самого кінця?

— Що, на всю церемонію? — Джой зітхнула й піддала ногою камінець. — Це неодмінно розтягнеться на години, вони всі нап'ються та почнуть обговорювати одне одного. А моя мати фліртуватиме з Дунканом Еллейном і заведе про те, що Вільям Фаркарсон доводиться родичем Жарденам і достатньо перспективний, щоб задовольнити дівчину мого стану.

— Для дівчини твого стану він таки занизький. — Стелла була ще й дотепниця.

— Навмисно взула високі підбори.

— О, ну ж бо, Джой. Це ж захват. У нас буде нова королева.

Джой знизала плечима.

— Чому я маю відчувати захват? Ми навіть не живемо в тій країні.

— Бо вона все одно наша королева. Вона майже одного з нами віку! Уяви собі! І це найбільша вечірка за цілу вічність. Там будуть усі.

— І всі ті самі. Аж ніяк не весело ходити на вечірки, якщо вже всіх там знаєш.

— Ох, Джой, ти така вперта у своєму невдоволенні. Там безліч нових людей, треба тільки до них заговорити.

— Але мені нема чого казати. Їх цікавлять лише покупки, одяг і хто як зганьбився перед ким.

— О, перепрошую, — наїжачилася Стелла. — І більше нічого?

— Я кажу не про тебе, ти ж розумієш. У житті має бути щось більше. Тобі хіба ніколи не хотілося поїхати до Америки? Чи до Англії? Подорожувати світом?

— Я подорожувала. Багато де.

Батько Стелли був командиром на флоті.

— Чесно, мені здається, що, куди не поїдеш, людей скрізь цікавить одне. Коли ми були в Сінгапурі, там панувала суцільна мішанина коктейльних вечірок. Навіть мамі було нудно, — сказала Стелла. — Хай там як, тут не завжди ті самі люди. Наприклад, офіцери: сьогодні їх буде багато. І я впевнена, що всіх ти ще не бачила.

***

Офіцерів було багато. Широка палацова тераса Брум-Скоттів, з якої в ті рідкісні моменти, коли туман на вершині Піку розсіювався, відкривався краєвид на Гонконгську гавань, пістрявіла білими кітелями. Усередині будинку, під вентиляторами, що мерехтіли, мов велетенські пропелери, китайська прислуга, теж зодягнена в біле й у м'якому взутті, безшумно рухалася між гостями, пропонуючи зі срібних таць високі склянки напоїв з льодом. Шепіт голосів здійсмався й опадав на тлі музики, яку саму наче тлумила важка волога спека. Британські прапорці, натягнуті через стелю, обвисли, немов випрана білизна, ледве ворущачись, попри сякий-такий вітерець.

Бліда, спокуслива і, здавалося, така ж безсила Ельвіна Брум-Скотт сиділа, відкинувшись на застеленому штофом шезлонгу в кутку мармурової вітальні — як завжди, в оточенні цілого корпусу уважних офіцерів. На ній була сливового кольору шовкова сукня із серцеподібним викотом і довгою зібраною спідницею, що спадала складками навколо її довгих блідих ніг. («І в неї під пахвами плям від поту немає», — зауважила Джой, міцно притискаючи руки до боків.) Одна з її туфельок — оторочена штучним горностаєм — була вже скинута на підлогу, оголивши яскраво-червоні нігті. Джой знала, що скаже мати, побачивши її: давитиметься власним невдоволенням, бо ж

сама далеко не Барбара Стенвік, щоб так ходити. Губна помада в обох була однаково агресивно-зваблива, і не від браку жадання.

Джой і Стелла поклали ноти й привіталися кивками, знаючи, що місіс Брум-Скотт не любить, коли її турбують.

— Як ми слухатимемо церемонію? — спитала Стелла, схвильовано озираючись у пошуках радіо. — Як вони дізнаються, що вже почалося?

— Не турбуйся, моя люба, попереду ще години чекання, — сказав Дункан Еллейн, який проходив повз, схиливши голову, щоб глянути на годинника. — Не забувай: у старій добрій Британії час відстає на вісім годин.

Дункан Еллейн завжди говорив, як герой Військово-повітряних сил Великої Британії з кіно про війну. Дівчатам це здавалося сміховинним, але Еліс, схоже, почувалася поряд з ним зіркою екрана Селією Джонсон, і це викликало в Джой відразу.

— Ти знаєш, що вона має прийняти «живих оракулів Божих»? — із захватом промовила Стелла.

— Що?

— Принцеса Єлизавета. На церемонії. Вона має прийняти «живих оракулів Божих». Гадки не маю, хто вони такі. А. І ще її відвідають чотири лицарі Ордену підв'язки. Гадась, вони справді пильнують за її підв'язками? Зрештою, вона ж має управительку гардеробної. Бетті Ворнер розповідала мені.

Джой здивовано спостерігала за замріяним маревом в очах Стелли. Чому вона не здатна так само захопитися цією подією? Чому думка про прийдешній вечір сповнює її самим жахом?

— І не повіриш: її груди намастять священним миром. Її груди, посправжньому. Хотіла б я, щоб це було не по радіо, щоб ми могли бачити, чи справді архієпископ їх торкатиметься.

— Привіт, Джой. Боже... ти така... така... власне, ти дуже розпашіла. Довелося йти сюди пішки? — Це Вільям, червоніючи, підійшов до неї і безвольно простягав руку в непевній спробі привітатися. — Вибач. Я не мав на увазі... я-от ішов пішки. Теж. І страшенно змок. Набагато мокріший за тебе. Поглянь.

Джой схопила високий келих рожевого напою з таці, що пропливала повз, і відсърбнула. Не лише принцеса Єлизавета цього дня приносила своє життя в дар Батьківщині.

***

До коронації вона встигла вихилити ще кілька келихів рожевого напою. Схильна до зневоднення в сирому кліматі, Джой виявила, що посьорбувати рожеві напої дуже легко. Вони не смакували, як алкоголь, а увага матері була деінде, — розривалася між усміхненим, як у мальованого пивного кухля, ротом Дункана Еллейна та злістю на очевидне задоволення батька, — тому Джой неабияк здивувало, коли обличчя принцеси Єлизавети, прибите високо на стіні вітальні, раптом примножилось і почало змовницьки посміюватися з її намагань ходити прямо.

Упродовж кількох годин шум вечірки поступово наростав і розбухав, заповнюючи чималий перший поверх господарського дому, а голоси гостей ставали масними й піднесеними від щедрого пригощання випивкою. Що далі, то більш відстороненою робилася Джой, адже їй бракувало вміння балакати ні про що, явно потрібного на таких заходах. Вочевидь, вона добре вміла лише втрачати людей, а не зачаровувати їх. Нарешті відкараскалася від Вільяма, сказавши йому, що впевнена, буцімто містер Еймері хоче поговорити з ним про справи. Стелла зникла, поглинена кільцем прихильників — офіцерів морського флоту. Рейчел і Джинні, ще двоє дівчат її віку, сиділи в кутку зі своїми набріолініними кавалерами-близнюками. Позбавлена осуду — ба навіть уваги — однолітків, Джой добре потоваришувала з високими келихами рожевого напою.

Усвідомивши, що її келих чомусь знову порожній, вона озирнулася, шукаючи чергового слугу. Ті наче зникли — чи, може, то їй було важко вирізнити їх з-поміж усіх інших. «Певно, усі вони в кітелях з “Юніон Джеком”, — вирішила вона й хихикнула про себе. — Юні Джеки. Або в маленьких коронах».

Вона неясно чула, як ударили в гонг і всміхнений тенор містера Брум-Скотта намагався зібрати всіх навколо радіо. Джой, притулившись ненадовго до колони, чекала, доки люди перед нею зрушать з місця. Коли це станеться, вона зможе вийти на терасу й подихати вітерцем. Але наразі їхні тіла хиталися і зливалися, утворюючи непроникну стіну.

— О господи, — прошепотіла вона, — мені треба трохи повітря.

Вона гадала, що ці слова пролунали лише подумки, але раптом хтось узяв її під руку й пробурмотів:

— Ну то виведімо вас надвір.

На свій подив Джой зрозуміла, що мусить глянути вгору. (Їй рідко коли доводилося дивитись угору: вона була вища майже за всіх китайців і за більшість чоловіків на вечірці.) Джой лише розгледіла два довгі суворі обличчя, що височіли над нею, плаваючи над двома тугими білими комірцями. Морський офіцер. Або двоє. Вона була не до кінця впевнена. Хай там як, один з них тримав її під руку та м'яко вів крізь юрбу на балкон.

— Не хочете присісти? Вдихайте глибоко. Я принесу вам води.

Він усадовив її в ротангове крісло й зник.

Джой ковтнула чистого повітря. Сутеніло, і туман опустився на Пік, затуляючи будинок від решти острова Гонконг. Єдиним нагадуванням про те, що вона тут не сама, були віддалені грубі гудки барж, які проминали крізь води внизу, шерех баньянових дерев і слабкий запах часнику та імбиру, що долинав крізь нерухоме повітря.

І цей запах отямив Джой.

— О господи, — прошепотіла вона, — о ні...

Вона озирнулася, з полегшенням зауваживши, що останні гості на вечірці зникають у кімнаті з радіо, а тоді перекилася через балкон і її довго й гучно знудило.

Коли вона випрямилася, важко дихаючи, з прилиплим від поту до скронь волоссям, то розплющила очі й побачила морського офіцера, який стояв перед нею, простягаючи склянку води з льодом. Джой не могла говорити. Вона просто дивилася на нього в безмовному жаху, а тоді зарилася червоним від сорому обличчям у склянку. Можливо, молила Джой, раптом незручно протверезівши, коли вона підніме голову, його вже не буде.

— Може, вам носовичка?

Джой не підіймала обличчя, похмуро дивлячись на свої туфлі із зависокими підборами. Щось, про що ліпше було не думати, застрягло в неї в горлі й не проштовхувалося донизу, попри спроби ковтнути.

— Ось. Візьміть.

— Будь ласка, ідіть.

— Що?

— Я сказала: будь ласка, ідіть.

О господи, якщо вона мерщій не забереться звідси, мати вийде шукати її, і то вже буде пекло. Джой уже уявляла наступні розділи: 1.

Вона не годиться для того, щоб її кудись брати. 2. Її ганебна поведінка, або Чому вона не може бути як Стелла? 3. Що подумують люди?

— Прошу. Будь ласка, просто йдіть.

Джой усвідомлювала, що це звучить грубо, але поруч із жахом від можливого викриття, а ще небезпекою застрягнути там за чемними розмовами, коли її блузку — її обличчя — заляпано бозна-чим, грубість видавалася меншим із двох лих.

Запанувала тривала пауза. З їдальні лунали гучні вигуки, що підіймалися й затихали, нашаровуючись один на одного.

— Не думаю — гадаю, краще, щоб хтось ненадовго склав вам компанію.

Голос був не молодий, без хвацької крикливості більшості офіцерів, і все ж не було там і *basso profundo*¹ тривалого перебування при владі. Та щонайменше офіцер.

«Чому він не йде?» — думала Джой.

Але він просто стояв. На його бездоганно чистих брюках, зауважила вона, на лівій гомілці, була маленька ляпка чогось помаранчевого.

— Слушайте, мені вже набагато краще, дякую. І я справді дуже хотіла б, щоб ви мене залишили. Гадаю, я можу піти додому.

Мати буде розлючена. Але Джой може сказати, що їй стало зле. Це буде не така вже й брехня. Лише цей чоловік знатиме правду.

— Дозвольте піти з вами, — мовив він.

У домі знов наростав шум і чийсь високий істеричний сміх. Заграв джаз і так само несподівано обірвався.

— Будь ласка, — сказав він, — візьміть мене за руку. Я допоможу вам устати.

— Може, дасте мені спокій, будь ласка? — Цього разу її голос пролунав різко навіть для неї самої. Запала коротка тиша, а потім, після нескінченної бездиханної паузи, вона почула звук його кроків терасою — він повільно йшов у дім.

Джой була надто у відчаї, щоб довго переживати сором. Вона встала, зробила довгий ковток води з льодом, а тоді рвучко, хоч і злегка хитаючись, попрямувала до будинку. Якщо трохи пощастить, вона скаже те, що треба, і втече, доки всі слухають радіо. Та коли Джой увійшла у двері вітальні, гості вже потроху звідти виходили. Поміж перших була Стелла із заплаканими очима, кутики яких опустилися від розчарування.

— Ох, Джой, можеш у це повірити?

— У що? — спитала Джой, гадаючи, як швидко зможе проскочити повз неї.

— Це кляте, кляте радіо. Такий день, а воно зламалося. Не можу повірити, що воно в них у будинку лише одне. У всіх уже точно більше ніж одне.

— Не треба метушитися, Стелло, люба, — сказав Дункан Еллейн, однією рукою поправляючи вуса, іншу тримаючи на плечі Стелли надто довго для заявленого вияву батьківської турботи. — Зовсім скоро хтось піде й принесе радіо від Марчантів. Ти навряд чи щось пропустиш.

— Але ми пропустимо весь початок! І ніколи не зможемо прослухати його знову. Мабуть, іншої коронації за нашого життя не буде. Ох, не можу повірити!

Стелла відкрито ридала, не зважаючи на гостей навколо — дехто з них, очевидно, вважав священну королівську церемонію радше прикрою завадою посеред пречудової вечірки.

— Стелло, мені треба йти, — прошепотіла Джой. — Мені дуже шкода. Я недобре почуваюся.

— Але не можна! Залишся хоча б до того, як принесуть радіо.

— Я зайду до тебе завтра.

Хутко, побачивши, що її батьки досі в компанії, яка сидить навколо безмовного радіо, Джой побігла до дверей. Швидко кивнувши слугі, який вивів її надвір, вона кинулася тікати одна крізь вогке нічне повітря, у супроводі лише зграї комарів, що з виском пікірували на неї, і з легким побоюванням через чоловіка, якого лишала позаду.

***

Експатріанти в Гонконзі звикли до гарного життя з випивкою та званими вечерьми мало не щоночі, тож не дивно було із самого ранку бачити на вулицях кількох *гвейло*². Але Джой, чия нещаслива пригода з рожевими напоями залишила по собі відчуття виняткової тверезості, була зараз, на диво, єдиною їх представницею.

Здавалося, наче весь Пік слабує на похмілля. Доки пари китайських чоловіків і жінок м'яко крокували повз, подеколи з важкими кошиками чи візками якогось мотлоху, жодного європейця довкола не було видно. За стінами вибілених домів осторонь від дороги винувато висіли

стрічки кольорових полотен, а численні принцеси на світлинах кучерявилися з вікон, і самі наче виснажені ексцесами минулої ночі.

М'яко ступаючи по тиковій підлозі будинку, вони з Бей Лінь перемовлялися пошепки — жодна не хотіла розбудити Еліс і Ґрема, чий гарячкові плутані суперечки затяглися аж до світанку. Джой вирішила, що єдиною розрадою їй буде з'їздити на Нові Території, де можна покататися верхи. У всіх сьогодні тріщатимуть голови, усі будуть нещасні, а волога спека тиснула жорсткіше, ніж будь-коли, підсилюючи головний біль з похмілля. Цей день уже точно промине в дразливій апатії, повільно тягнучись під вентиляторами на м'яких меблях. За таких умов аж ніяк не хочеться бути в місті. Проблема полягала в тому, що цього ранку нікому було вивезти Джой за його межі.

Вона ходила до Стелли близько десятої, але завіси на вікнах були зсунуті, а дзвонити у двері не хотілося. Її батько, який зазвичай неодмінно відвіз би свою принцесу, навряд чи встане до обіду. І більше нікого, до кого зручно було б звернутися. Зараз, сидячи в ротанговому кріслі біля вікна, Джой обмірковувала ідею скористатися трамваем до центру, а тоді пересісти на потяг. Проте вона ніколи не робила цього сама, а Бей Лінь відмовилася супроводжувати її, знаючи, що настрої господарки стане геть нестерпним, якщо та прокинеться й побачить, що її служниця пішла «прогулятися».

— Ох Боже, бережи нашу чортову королеву, — бурмотіла Джой, коли та почувалася геть.

Уже не вперше Джой хотілося збунтуватися проти обмежень її життя, географічних і фізичних. Коли вони з матір'ю мешкали в Австралії, незабаром після вторгнення японців до Гонконгу, унаслідок якого жінки й діти мусили виїхати з колонії, Джой відчувала, що здобула небачені донині свободи. Вони мешкали в сестри Еліс, Марсель, двері будинку якої виходили на пляж і, здавалося, постійно були відчинені для прогулянок Джой і для різноманітних сусідів, таких розслаблених і доброзичливих, як порівняти до гонконгських.

Еліс теж почувалася там розслаблено, розквітала в сухому спекотному кліматі, де всі розмовляли її мовою, а високі чоловіки з бронзовою засмагою безсоромно фліртували. Там її манери були вершиною вишуканості, а одяг затьмарював усе донині бачене, і вона могла поставати тією, ким хотіла, — розкішною громадянкою світу,

екзотичною у своєму вигнанні. До того ж Марсель була молодша за неї й приємно відрізнялася в усіх питаннях смаку та стилю. Завдяки цьому піднесеному почуттю доброї волі Еліс діставала набагато менше «клопоту» від Джой, ніж завжди, і відсилала її на пляж або на базар, майже не дивлячись, а не так, як у Гонконзі, де постійно переймалася відмінностями у зовнішності доньки, її манерами й потенційною небезпекою того, щоб відпустити її в нецивілізованій країні саму.

— Ненавиджу своє життя, — у голос промовила Джой, даючи думкам виплеснутися й повиснути, наче купчасті хмари, у повітрі перед собою.

— Мем? — У дверях стояла Бей Лінь. — До вас джентльмен.

— До моєї матері?

— Ні, мем. Він питає вас. — Жінка багатозначно всміхнулася.

— Краще проведи його в дім.

Насупившись, Джой пригладила волосся і встала. Товариство — останнє, чого вона зараз бажала.

Двері відчинились, і увійшов чоловік, якого вона ніколи раніше не бачила, вбраний у білу сорочку з коротким рукавом і кремові штани. Він мав охайно підстрижене рудувате волосся, довгасте аристократичне обличчя і блідо-блакитні очі. А ще він був високий і зайве сутулювся, нібито за звичкою, коли входив до кімнати. «Моряк, — відсторонено подумала вона. — Ті завжди сутуляться в проїмі».

— Міс Леонард.

Він тримав перед собою солом'яного капелюха, стискаючи його обома руками.

Джой дивилася на нього порожніми очима. Вона не могла збагнути, звідки він знає її ім'я.

— Едвард Беллентайн. Пробачте, якщо здамся нав'язливим. Я лише хотів... лише подумав спитатися, як ви.

Джой придивилася до його обличчя і раптом спалахнула, із жахом упізнавши його. Коли вона востаннє бачила це обличчя, воно двоїлося. Її рука несвідомо злетіла до рота.

— Я дозволив собі спитати у вашої подруги ваші ім'я та адресу. Хотів лише переконатися, що ви безпечно дісталися додому. Я почувався дещо винним за те, що дозволив вам піти самій.

— О, ні, — сказала Джой, рішуче не зводячи очей із власних ніг. — Зі мною все було гаразд. Ви дуже добрі, — додала вона за мить,

розуміючи, що була грубою.

Вони стояли кілька хвилин, доки Джой не усвідомила, що він і не збирається відкланятися. Було так незручно, що шкіру поколювало. Вона ніколи не переживала такого сорому, як минулої ночі, і зараз це відчуття поверталось, мов різкий післясмак. Чому він не може просто дати їй спокій? Залишити її наодинці з особистим приниженням. Бей Лінь нетерпляче стовбичила у дверях, але Джой її старанно ігнорувала — горіти тій у пеклі, якщо запропонує йому випити.

— Власне, — промовив незнайомець, — я подумав, чи не хотіли б ви піти прогулятися. Або зіграти в теніс. Наш командир отримав спеціальний дозвіл на користування кортами в Козвей-Бей.

— Ні, дякую.

— Може, ви були б ласкаві показати мені якісь цікаві місця? Ніколи раніше не бував у Гонконзі.

— Мені дуже шкода, але я саме збиралася йти, — мовила Джой, відчуваючи, що досі не може на нього дивитися.

Повисла довга пауза. Він явно не зводив з неї очей. Вона відчувала це.

— Гарна місцина?

— Що? — Джой відчула, як забилося серце в грудях. Чому він не йде?

— Ви сказали, що кудись ідете. Я просто подумав... то куди?

— Я їду кататися верхи.

— Кататися? — Ось тут вона підвела очі, почувши запал у його голосі. — Тут є коні?

— Не тут, — відповіла вона. — Принаймні не на острові. На Нових Територіях. Друг мого батька тримає там стайні.

— Ви не проти, якщо я поїду за вами? Удома я і сам трохи катаюся. Страшенно за цим сумую. Власне, я не бачив коней уже дев'ять місяців.

Він промовив це тужливим тоном, яким більшість військовослужбовців згадують про свої родини. Усе його обличчя, помітила Джой, немов відкрилося, доволі суворі риси пом'якшилися і підтягнулися. Вона мусила визнати: цей офіцер разюче гарний якоюсь дорослою красою.

Але він бачив, як вона ганьбилася на балконі.

— Я на машині. Можу вас відвезти. Або просто їхати за вами, якщо так буде... м-м... зручніше.

Джой знала, що мати неодмінно жахнеться, коли Бей Лінь повідомить їй, що міс Джой чкурнула на машині з незнайомцем. Але те, що на неї чекає, навряд чи буде набагато гіршим за наслідки від сидіння весь день під п'ятою Еліс, доки мати зриватиме на ній свій похмільний гнів. І було щось доволі принаadne в тому, щоб котитися тихими вулицями із цим високим незнайомцем у ластовинні, який, на відміну від більшості офіцерів, не змушував її ніяковіти й плутатись у словах, а просто говорив і говорив сам — про своїх коней в Ірландії (цікаво, що він не мав ірландського акценту), про дикість мисливського краю, де жив, і, на противагу цьому, про нескінченну нудьгу разом із клаустрофобією в глухих стінах корабля, де місяцями стирчав у тому самому крихітному світі з тими самими людьми.

Вона ніколи не чула, щоб чоловік говорив так, як він, — не безкінечними стислими зауваженнями, як-от більшість офіцерів, з якими вона розмовляла. Мова Едварда була лаконічна та відверта. Він говорив так, ніби тривалий час був позбавлений такої можливості. Цілі речення вилітали з нього на одному подиху, — так людина, тонучи, хапає ротом повітря, — а його сміх розмежовував речення дужим утробним реготом. А потім він періодично зупинявся, кидав погляд на неї, немов збентежений власною нестриманістю, і замовкав, доки наступна думка не злітала в нього з язика.

Джой упіймала себе на тому, що теж сміється — спочатку сором'язливо, але завдяки цьому незнайомцеві дедалі невимушеніше, тож коли вони під'їхали до стаєнь, уже червоніла й хихикала так, як було їй зовсім не властиво. Минуло лише сорок хвилин, а Еліс уже геть би не впізнала таку доньку. Власне, Джой сама ледве себе впізнавала: крадькома поглядає на чоловіка поряд із собою, скромно відводить очі, коли їхні погляди зустрічаються, і загалом поводить... ну... як Стелла.

Містер Фогілл сказав, що дозволить йому покататися верхи. Джой потай сподівалася на це, і коли Едвард стояв з ним на маленькому подвір'ї, шанобливим тоном розповідаючи про великих мисливців, яких знав, і погоджуючись щодо очевидної переваги ірландських племінних коней над англійськими, маленький удівець розгубив свою непохитність і навіть порекомендував власного коня, височенного

рудого жеребчика з підступним норовом. Він вимагав, щоб Едвард провів його манежем пару кіл, просто щоб перевірити посадку й руки вершника, і побаченим явно вдовольнився, адже згодом ті повільно виїхали за ворота й попрямували дорогою до відкритих замських просторів.

Джой уже й сама не знала, що на неї напало. Вона ніяк не могла припинити всміхатися й кивати та все силкувалася розчути кожне його слово, попри незнайоме калатання у вухах. Вдячна була, що може триматися за віжки й цілком виправдано не зводить очей з довгої сірої шиї перед собою, що опускалася-підіймалася в такт цокоту копит, адже не могла до пугтя зосередитися ні на чому. Почувалася далекою від усього навколо й водночас із дивовижною гостротою зауважувала кожну дрібницю. Як-от його руки. І веснянки. І те, що його щочкою пролягають дві зморшки, коли він усміхається. Джой навіть не помітила, як на її шию налетіли комарі, заплутуючись у зав'язаному на потилиці волоссі й жируючи на блідій ніжній плоті.

Найкращим було те, що він умів їздити верхи, і їздити правильно: сидів у сідлі прямо й розслаблено, руки м'яко рухалися туди-сюди, не натягуючи віжки так, щоб ті врзалися в кінський рот. Раз у раз він простягав руку вперед, щоб погладити коня або прибити неухважну муху. Джой якось була в стайнях з іншим чоловіком, який їй подобався, сором'язливим банкіром, другом батька, і її тендітна закоханість розсіялася, мов дим на вітру, коли вона побачила, як той хитається на спині коня, не в змозі приховати страху, коли тварина перейшла на повільний клус. Вільяма вона навіть приводити сюди не хотіла. Ніщо так не відвертає від хлопа, як бачити його на коні. Однак лише зараз Джой усвідомила потужну привабливість чоловіка, який уміє вправно їздити верхи.

— Колись бували в Шотландії? — спитав Едвард.

— Що?

— Ці комарі. Вони як мошва, — сказав він, ляснувши себе по шиї.
— Кусають скрізь.

Джой зашарілася й опустила очі. Вони їхали далі.

Небо темнішало й опускалося нижче, тож Джой не знала, чи це вологе повітря, чи власний піт просякає їй одяг, від чого травинки й насіння пристають до шкіри. Здавалося, атмосфера глушить усе, притлумлюючи цокіт кінських копит, наче огорнутих фланеллю,

сповиваючи їх обох теплою вогкою ковдрою. Високо над ними, на тлі Лев'ячої гори, навіть канюки немовби висіли в повітрі, як чорні краплі вологи, неначе рух вимагав надмірних зусиль. Листя, що терлося об її чоботи, лишало на них мокрі риски, хоча дощу не було.

Якщо він і помітив, як хаотично галопують її думки, як вона раз у раз червоніє, як важко їй заговорити або ж як кінь користується з її неухважності, щоб обірвати листя з найближчого куща, то нічого не сказав. Джой розвиднілося, коли вони припустили легким клусом уздовж верхової стежини край плавнів, а потім іще раз, коли Едвард зупинився біля придорожньої хижки, щоб дістати їй чверть кавуна, — тепер вона вже могла дивитися на нього без збентеження. І цієї миті збагнула, що в неї розв'язалася стрічка й волосся висить неохайними спітнілими пасмами на плечах. Але якщо супутник це помітив, то знаки не дав, лише простягнув руку, пропонуючи їй носовичок, і прибрав пасмо з її обличчя. Ще якийсь час вона відчувала, як цей дотик електричним струмом пронизує шкіру.

— Знаєте, Джой, я просто чудово провів час, — задумливо промовив Едвард, коли вони вели коней назад до кінного двора. — Ви не уявляєте, як важливо для мене мати змогу їздити верхи.

Джой усвідомлювала, що якоїсь миті їй доведеться заговорити, але відчувала, що варто розтулити рота, як вона бовкне щось нетактовне й недоречне або — гірше — випадково викаже цю дивну болісну тугу, що вистрибнула нізвідки. Коли ж вона промовчить, що найгірше він зможе про неї подумати?

— А ще я небагато знаю дівчат, які це вміють. Удома, у моєму селі, вони, скажімо так... Трохи в тілі. Сільські дівчата. Не з тих, з ким я зазвичай катаюся. І де б ми не причалювали, усі нові знайомі мали на думці самі коктейльні вечірки й дотепи, а я не великий мастак на все це. Була в мене колись дівчина, трохи схожа на вас, але вона... словом, усе скінчено. І я не зустрічав нікого, з ким міг би справді розслабитися на цілу вічність.

О, як Джой хотілося поцілувати його. «Знаю, знаю, — кортіло скрикнути їй. — Я теж це відчуваю. Я відчуваю все, що відчуваєш ти». Але вона лише всміхалася і кивала, крадькома поглядаючи на нього з-під мокрого волосся і водночас картаючи себе за це раптове перетворення на одну з тих дівчат, яких завжди зневажала. Джой не знала, чого саме хоче від чоловіка, — їй ніколи не спадало на думку,

що це вона має чогось хотіти, — і зараз відчувала, що її вабить до Едварда не через конкретні риси, а через цілий перелік того, чого в ньому немає: те, що він не змушував її ніяковіти, що сидить на коні не як мішок з рисом, що не дивиться на неї так, ніби хоче бачити когось іншого. Щось підіймалося й наростало всередині Джой: це було сильніше за нудоту, але так само паралізувало її.

— Дякую вам. У будь-якому разі. Адже я чудово провів час.

Він потер голову так, що волосся на чолі стало дибки, і відвів від неї погляд.

— І я знаю: насправді ви не хотіли, щоб я їхав з вами.

Джой із жахом глянула на нього, коли він це сказав, але зараз офіцер дивився перед собою. Вона не могла придумати, як пояснити йому, що він не так зрозумів, що вона тікала не від нього, а лише від спогаду про те, як її знудило, щоб не ворушити цього знову, і не хотіла, щоб він згадував її за цим. Ох, де Стелла, коли вона потрібна? Вона вміла розмовляти із чоловіками. Коли ж нарешті Джой вирішила, що найкращою відповіддю буде коротке спростування, було вже якимось запізно, вони прямували назад до кінного двора, а коні тягнули шиї, низько опускали голови й натомлено кивали, повертаючись додому.

Едвард зголосився допомогти розсіdlати тварин, і містер Фогілл запропонував їй освіжитись у дамській кімнаті. Побачивши своє відображення, Джой збагнула, що то був вияв турботи. Вигляд у неї був жахливий. Волосся звисало кучерявим мокрим плутаним клубком, наче жмут у зливі ванни. Коли вона спробувала розчесати його пальцями, ті застрягли в кількох сантиметрах від скальпа. Обличчя було водночас спітнілим від вологи й замурзаним дорожнім пилом, а на сорочці було кілька зелених цяток там, де кінь спробував потертись об неї головою, коли вона спішилася. Вона несамовито терла обличчя мокрим рушником, мало не плачучи над своєю нездатністю згадати про таку просту річ, як гребінець чи запасна стрічка. Стелла ніколи б про таке не забула. Та коли вона вийшла, Едвард привітав її широкою усмішкою, наче жодної неохайності в її вигляді не було. І тоді вона помітила, що його штани всі в смугах поту й рудого бруду, чисті лише під гомілками, куди діставали позичені в містера Фогілла чоботи.

— Ваш екіпаж чекає, — сказав він, усміхаючись із власного вигляду.

— Вам доведеться показувати мені дорогу назад. Я гадки не маю, де

ми.

Дорогою додому Едвард поводився трохи тихіше, і Джой гостріше відчувала його мовчання. Вона могла вказувати напрямок, та, попри невимушеність, яку відчувала в його товаристві, усе одно не могла вигадати жодної цікавої теми для розмови. Усе здавалося якимось дрібним, коли насправді вона хотіла відкрити йому, що за короткі чотири години він перевернув її світ. У його очах вона бачила інші краї, свіжі зелені поля і мисливських собак, ексцентричних селян і світ, де немає коктейльних вечірок. У його голосі чула мову, позбавлену штучності й дотепів, безмежно далеку від вишуканого мовлення заможних людей, властивого гонконгським експатріантам. У його широких, укритих ластовинням долонях бачила коней, і доброту, і щось іще, що змушувало її нутро стискатися від туги.

— Шкодую, що не зустрів вас раніше.

Він пригальмував автівку, щоб їй було краще чути. Повз них промчав автомобіль, повний морських офіцерів, привітавшись непристойними гудками.

— Я... я... а, не знаю. Просто дуже прикро, що післязавтра я їду. Холод пройняв серце Джой. Вона відчула, як холоне кожна вена.

— Що? Про що ви кажете?

— Ми відпливаємо за два дні. Мені лишився ще один день відпустки на березі, а потім ми маємо вирушати в корейські води.

Джой не могла приховати жаху на своєму обличчі. Це було надто жорстоко. Знайти когось, — знайти його, — а він так швидко їде...

— Надовго? — Коли вона це вимовила, її голос був тонким і тремким. Звучав так, наче не її. Едвард озирнувся на неї, щось помітив у її обличчі, а тоді знов повернувся до керма, просигналізувавши, що готовий зупинитися.

— Не думаю, що ми повернемося сюди, — сказав він, пильно дивлячись на неї. — Виконаємо своє завдання з американцями в корейських водах, а тоді вирушимо до Нью-Йорка. Кілька місяців пробудемо в морі.

Кажучи це, він дивився просто їй у вічі, ніби натякаючи, що неможливо підтримувати зв'язок, коли ти завжди в русі.

Джой відчувала, що голова от-от вибухне. Вона усвідомила, що її руки тремтять. Це було наче отримати ключ від тюремної камери,

лише щоб побачити, що він гумовий. Вона із сумом усвідомила, що от-от заплаче.

— Не можу, — сказала вона, кусаючи губу.

— Що? — Едвард потягнувся до неї так, що його рука опинилася зовсім поряд з її.

— Не можу просто відпустити вас. Не можу відпустити.

Цього разу вона промовила це вголос і, не криючись, глянула йому в очі. Навіть говорячи, вона сама не могла повірити в те, що каже, у щирі неприйнятність власних слів для молодшої жінки її виховання. Але їх було не стримати, і вони злітали з губ довершеними, наче тверді теплі камінці, і розсипалися перед ним, мов пожертви.

Повисла довга пронизлива пауза, упродовж якої здавалося, що вона зараз помре. Потім Едвард узяв її за руку. Його долоня була теплою, сухою.

— Не думав, що я вам подобаюся, — сказав він.

— Мені ніколи ніхто не подобався. Тобто не подобався раніше. Мені ще ніколи ні з ким не було затишно, — белькотіла вона. Слова сипалися неконтрольовано, але він не відсторонився. — Мені так важко розмовляти з людьми. І тут немає нікого, з ким мені посправжньому хотілося б говорити. Окрім Стелли. Моєї подруги. І коли ви прийшли сьогодні вранці, мені було так соромно за те, що сталося вчора ввечері, що легше було змусити вас піти, ніж бути з вами приязною. Та коли ви залишились, і ми були в машині, і все це — я ніколи такого не відчувала. Ніколи не відчувала, що мене не засуджують. Що можна просто сидіти, і інша людина зрозуміє.

— Я гадав, у вас похмілля, — розсміявся він.

Але вона була надто напружена, надто переповнена до краю емоціями, щоб сміятися разом з ним.

— З усім, що ви сьогодні казали, я погоджувалася. Усе, про що ви говорили, я відчувала сама. Тобто, звісно, не про полювання, бо ніколи на ньому не була. Але все, що ви казали про коктейльні вечірки, і про людей, і про те, що іноді вам більше подобаються коні, і про те, щоб не думати, чи не вважають вас люди трохи диваком, — то ось, це й про мене також. Це я. Це наче слухати власні думки. Тому я не можу... не можу вас відпустити. І якщо вам страшно від моїх слів і ви вважаєте, що я найдокучливіша, найбезсоромніша істота, на яку ви коли-небудь

натрапляли, то мені все одно байдуже, бо це єдиний раз у моєму житті, коли я почуваюся справді вірною собі.

Дві важкі солоні сльози повільно покотилися розпашілими щоками Джой, обтяжені емоціями, що стояли за, мабуть, найдовшою промовою за все її доросле життя. Вона глितнула, намагаючись опанувати їх, водночас обурена й піднесена тим, що щойно випалила. Вона відкрилася цьому незнайомому чоловікові в такий спосіб, що мати, а може, і Стелла вважали б її божевільною, якби дізналися. І коли вона сказала йому, що їй байдуже, це була неправда. Якщо зараз він відвернеться від неї, виголосить якусь чемну банальність про те, як чудово провів день і як вона, без сумніву, втомилася, вона стримається до повернення додому, а тоді просто знайде спосіб укоротити собі віку. Бо нестерпно було б і далі ковзати заїждженою поверхнею свого буття, коли вже занурилася в нього й знайшла дещо прохолодне, заспокійливе та глибоке. «Скажи хоча б, що розумієш мої слова, — благала вона. — Навіть якщо просто скажеш, що розумієш, цього мені буде достатньо».

Запала довга болісна тиша. Ще одна машина з ревом пронеслася повз, пришвидшуючись.

— Гадаю, нам краще повернутися додому, — мовив він, знов поклавши руку на кермо, а другою рухаючи непіддатливий важіль коробки передач.

Обличчя Джой застигло, і повільно, невідчутно її тіло обм'якло на пасажирському сидінні, а хребет став таким крихким, що, здавалося, зараз трісне. Вона все зрозуміла неправильно. Звісно, це було так. Що змусило її думати, що такий спалах може здобути їй повагу чоловіка, не кажучи вже про його серце?

— Вибачте, — прошепотіла вона. Її голова похилилася на груди. — Мені так шкода.

О господи, якою ж вона була дурепою.

— За що? — спитав Едвард, простягаючи руку й відкидаючи вогку завісу її волосся. — Я хочу поговорити з вашим батьком.

Джой глянула на нього порожніми очима. Він збирається розповісти тому, яка вона дурепа?

— Слухайте, — сказав Едвард, обіймаючи її обличчя своєю долонею. Вона пахла потом. І кіньми. — Знаю, напевно, ви вважаєте це трохи несподіваним. Але, Джой, якщо ви дозволите мені, я хочу просити в нього благословення одружитися з вами.

***

— Ти ж не думаєш, що ми погодимося? — спитала мати. Її обличчя світилося жахом і подивом, що її донька примудрилася викликати таку силу почуттів у якогось чоловіка. (Поганий настрій матері ще більше псувало те, що вони повернулися раніше, ніж вона встигла причепуритися.) — Ми його навіть не знаємо.

Вона говорила так, наче Едварда взагалі не було в кімнаті.

— Я розповім вам усе, що ви хочете знати, місіс Леонард, — сказав той, витягнувши перед собою довгі ноги в брудних штанах.

Джой не зводила очей із батьків, відчуваючи приголомшену радість нового здобутку. Залишок подорожі вона провела наче в тумані, з напівістеричним сміхом від безумства того, що щойно зробила. Вона не знала його! Він не знав її! А все ж вони так збуджено й по-змовницьки всміхались одне одному, ніяково тримаючись за руки, і вона добровільно віддавала своє життя в його руки. Джой не сподівалася знайти *нікого*. Навіть не думала шукати. Але здавалося, він знає, що робить, і явно краще за неї розуміє, як правильно. І анітрохи не переймається перспективою пояснювати це божевілля її батькам.

Едвард глибоко вдихнув і почав викладати факти:

— Мій батько — суддя у відставці. Вони з матір'ю переїхали до Ірландії, де вирощують коней. Я маю сестру й брата, обоє одружені, обоє старші за мене. Мені двадцять дев'ять років, майже вісім з них я служу на флоті, відколи закінчив університет, і, окрім військової зарплатні, володію приватним трастовим фондом.

Злегка наморщений від згадки про Ірландію, мамин ніс розгладився на словах «приватний трастовий фонд». Але Джой невідривно дивилася в обличчя батька, відчайдушно шукаючи якоїсь ознаки схвалення.

— Це страшенно несподівано. Не розумію, чому б вам не зачекати.

— Думаєте, що кохаєте її? — Батько, відкинувшись у кріслі з джин-тоніком у руці, не зводив очей з Едварда. Джой зашарілася. Здавалося майже непристойним, що він каже це отак, уголос.

Едвард тривалий час дивився на неї, а потім узяв за руку, змусивши почервоніти знову.

— Не знаю, чи хтось із нас може зараз назвати це коханням, — повільно мовив він, майже звертаючись до Джой, — але я не молодий

і легковажний. Я знав багатьох дівчат, і якщо в чомусь упевнений, то це в тому, що Джой на жодну з них не схожа.

— Не те слово, — докинула мати.

— Можу сказати одне: я вважаю, що здатен зробити її щасливою. Якби мав більше часу, то зумів би вас заспокоїти. Але річ у тім, що я дуже скоро маю відпливати.

Джой не спадало на думку брати під сумнів стрімкість його почуттів. Вона просто була страшенно вдячна, що за силою вони явно дорівнювали її власним. Запаморочена від того, що хтось назвав її унікальною в *доброму* сенсі, вона лише через кілька хвилин усвідомила, що її рука пітніє.

— Це надто швидко, Греме. Скажи їм. Вони навіть не знають одне одного.

Джой помітила блиск в очах матері й хвилювання, що крилося за ним. «Вона заздрить, — раптом подумала Джой. — Заздрить, бо розчарована власним життям і не може стерпіти думки, що хтось от-от вихопить мене з мого».

Батько ще якийсь час роздивлявся Едварда, наче щось з'ясовуючи. Едвард витримав його погляд.

— Що ж, цими днями все роблять швидше, — сказав Грем, жестом наказуючи Бей Лінь подати ще напоїв. — Ти ж пам'ятаєш, як було під час війни, Еліс.

Джой мусила зробити над собою зусилля, щоб придушити легкий наплив хвилювання. Вона стиснула руку Едварда й відчула легкий потиск у відповідь.

Батько осушив келих. Здавалося, його увагу на мить поглинуло щось за вікном.

— Отже, скажімо, я погоджуся, молодий чоловіче. Що ви плануєте робити із цим у найближчі півтори доби?

— Ми хочемо одружитися, — видихнула Джой. Тепер, коли суперечка начебто стосувалася лише часу, вона відчула в собі сили говорити.

Батько її не чув. Він розмовляв з Едвардом.

— Я поважатиму ваші бажання, сер.

— Тоді я скажу, що ви маєте моє благословення. На заручини.

Серце Джой підстрибнуло. І впало.

— Ви можете одружитися, коли зійдете на берег наступного разу.

У кімнаті запала приголомшена тиша. Джой, намагаючись не виказати розчарування, ледве чула, як шаркає за дверима Бей Лінь, поспішаючи з наказом до кухарки. Її мати подивилася на неї, потім знову на батька: «Що скажуть люди?»

— Якщо у вас обох серйозні наміри, то не зашкодить почекати. Можете купити обручку, оголосити, що треба, а відтак одружитися.

Батько важко опустив свого келиха на лакований стіл, немов засвідчуючи, що рішення ухвалено.

Джой озирнулася на Едварда, який довго й повільно видихнув. «Будь ласка, не погоджуйся, — благала вона. — Скажи йому, що маєш одружитися зі мною зараз. Забери мене на своєму великому сірому кораблі».

Але Едвард нічого не сказав.

Дивлячись на нього, Джой пережила перший наплив розчарування у своєму новому партнері; перший спалах гіркого усвідомлення, що чоловік, на якого вона поклала найвищі надії, якому довіряла найбільше, міг бути не зовсім тим, кого їй хотілося.

— Коли це станеться? — спитала вона, намагаючись приховати трепет у голосі. — Коли, на твою думку, ти зійдеш із корабля?

— Наша наступна справжня зупинка в Нью-Йорку, — відповів він ніби вибачливо. — Але це станеться не раніше, ніж за дев'ять місяців. Може, навіть за рік.

Джой випрямилася і глянула на матір, тепер розслаблену. Та майже всміхалася поблажливою усмішкою з тих, що кажуть: «О, молодь. Вони можуть гадати, що закохані, але подивімося, що буде за пів року». Еліс хотіла довести свою правоту, усвідомила Джой і похолола. Мати хотіла підтвердження, що справжнього кохання не існує, що в усіх усе завершується шлюбом, так само нещасним, як і в неї. Що ж, якщо вони думають, що це знеохотить її, то помиляються.

— Тоді побачимося за дев'ять місяців, — сказала вона, зазираючи в блакитні очі свого нового нареченого, намагаючись передати йому всю ту впевненість, яку, без сумніву, відчувала в собі. — Тільки... тільки пиши.

Двері відчинилися.

— Боже, бережи королеву! — промовила Бей Лінь, входячи з тацею напоїв.

¹ Глибокого басу (*итал.*). — Тут і далі прим. пер.

² Загальна назва білих людей у кантонському діалекті.

Жовтень 1997 р.

Двірники Кейт остаточно зламались одразу на виїзді з Фішгарда — застрягли, а тоді приречено з'їхали вниз до канота в ту саму мить, коли дощ, досі задоволений тим, що падав щільно, вирішив перетворитися на зливу.

— От чорт, — сказала вона, вильнувши, доки клацала перемикачем на приладній дошці вгору-вниз. — Нічогісінько не видно. Серденько, якщо я зупинюся на найближчій стоянці, ти не могла б висунути руку й протерти скло?

Сабіна підтягнула коліна до грудей і кинула злий погляд на матір.

— Це не дасть ніякого ефекту. З тим самим успіхом можна просто зупинитися.

Кейт таки загальмувала, опустила вікно й спробувала протерти свій бік вітрового скла краєм вельветового шарфа.

— Ні, нам не можна спинятися. Ми й так уже затрималися. А я не дозволю, щоб ти спізнилася на пором.

Її мати зазвичай була м'якосердою людиною, але Сабіна знала цю сталеву нотку в голосі Кейт — знак того, що хіба лише *цунамі* завадить дочці сісти на той пором. І не дивно: цю нотку вона чула не раз за останні три тижні, але вкотре отримавши підтвердження свого цілковитого безсилля перед матір'ю, Сабіна мимоволі випнула нижню губу й усім тілом відвернулася на знак мовчазного протесту.

Кейт, тонко відчуваючи мінливі настрої доньки, зауважила це й відвела очі.

— Знаєш, якби ти змінила своє ставлення до цього, то могла би й розважитись.

— Як я можу розважатися? Ти відсилаєш мене туди, де я була аж двічі за все життя, сидіти в чорта на болоті разом з бабусею, яку ти так любиш, що не бачила бозна-скільки років, на правах якоїсь домашньої прислуги, доки дідусь врізає дуба. Чудово. Оце так канікули. Аж не дочекаюся.

— О, поглянь. Знов запрацювали. Подивимося, чи вдасться дотягти до порту.

Кейт крутнула кермо, і битий «фольксваген» рвонув уперед на мокру дорогу, піднявши за вікнами фонтани бризок кольору чаю.

— Послухай. Ми не знаємо, чи твій дідусь аж *настільки* хворий; найпевніше, він просто слабкий. І я вважаю, що тобі буде корисно поїхати з Лондона на деякий час. Ти майже зовсім не бачилася з бабусею, тож буде добре, якщо ви трохи побудете разом, перш ніж вона зовсім постаріє, або ти вирушиш у мандри, або ще щось.

Сабіна рішуче дивилась у своє вікно.

— «Бабуся». Від тебе звучить, як у шоу «Щасливі родини».

— І я знаю, що вона завжди буває дуже вдячна за допомогу.

І все одно дівчинка відмовлялася глянути на матір. Вона достобіса добре знала, чому її відсилають до Ірландії, і мати знала, і якщо вже вона така жахлива лицемірка й не збирається цього визнати, то нехай не очікує, що Сабіна буде з нею відверта.

— Ліва смуга, — сказала вона, так само не повертаючи голови.

— Що?

— Ліва смуга. Тобі треба на ліву смугу, щоб потрапити на поромну станцію. Заради бога, мамо, чому ти не можеш просто носити свої кляті окуляри?

Кейт повернула маленьку автівку на ліву смугу, ігноруючи гудки протесту позаду, і за дратівливими вказівками Сабіни потихеньку доїхала до знака, що погойдувався на вітру та вказував: «Піші пасажирки». Вона їхала, доки не побачила місце для паркування — сіру асфальтову пустелю, якою гуляли вітри, у тіні безформної сірої Луб'янки. «Чому офіси будують такими невиразними? — відсторонено спитала себе вона. — Наче люди й без того не досить нещасні, коли дістаються сюди». Коли ж машина та двірники знов зупинилися, дощ послужливо припустив так, що будівлі швидко розмило, перетворивши все за вікном на імпресіоністичну пляму.

Кейт, для якої без окулярів майже все й так було імпресіоністичною плямою, вдивилася в силует Сабіни й раптом забажала, щоб вони могли попрощатися так само сердечно, як це, звісно ж, роблять інші матері й доньки. Хотілося запевнити, що їй страшенно прикро за те, що Джефф іде й що вже втретє за юне життя Сабіни все вдома стає з ніг на голову. Хотілося розповісти, що вона відсилає її до Ірландії з метою захистити, урятувати від споглядання тих гірких сцен, від яких вони з Джеффом уже майже не втримувалися, коли їхні шестирічні стосунки добігали кінця. А ще хотілося донести до

дівчинки, що, хоча між нею і Кейт уже давно немає довіри, Кейт хоче, аби донька відчувала: вона має хоч якусь бабусю, хоч когось, окрім неї.

Але Сабіна ніколи не давала їй слова: вона вся була наче вкрита колючками, мов гламурний сердитий маленький дикобраз. Якщо Кейт казала, що любить її, та закидала, що мати поводить, як у серіалі «Будиночок у прерії». Якщо ж тягнулася обійняти, то відчувала, як дитина здригається в її обіймах. «Як так вийшло? — постійно питала себе вона. — Я так старалася, щоб наші стосунки були інакшими, щоб ти мала всі ті свободи, у яких відмовляли мені. Щоб ми були друзями. Як вийшло, що ти зневажаєш мене?»

Кейт навчилася майстерно приховувати свої почуття від доньки: Сабіна ще більше ненавиділа, коли мати ставала причепливою та емоційною, і обростала від того колючками ще більше. Натомість жінка сунула руку у свою переповнену сумку-кошик і простягнула квитки, а також те, що вважала щедрою сумою на кишенькові витрати. Сабіна ніяк це не прокоментувала.

— Так, переправа забере години три. Схоже, буде деяка хитавиця, та, боюся, я не взяла нічого від морської хвороби. Ти дістанешся Росслара приблизно о четвертій тридцять, бабуся зустрине тебе біля довідкового бюро. Хочеш, я це запишу?

— Гадаю, я цілком можу запам'ятати «довідкове бюро», — сухо відповіла Сабіна.

— Що ж, якщо щось піде не так, на звороті конверта з квитками я записала телефони будинку. І зателефонуй мені, коли будеш на місці, щоб я знала, що ти доїхала.

«Переконатися, що фарватер вільний», — зло подумала Сабіна. Певно, мати справді вважає її дурепою. Справді думає, нібито вона не знає, що відбувається. Скільки разів за останні кілька тижнів їй хотілося загорлати на неї: «Ти ж розумієш, що я *знаю*?! Знаю, чому ви із Джеффом розходитеся. Знаю про тебе й Джастіна, трясця йому, Стюартсона. І тому ти усуваєш мене з дороги на кілька тижнів, щоб крутити свою гидку інтрижку, доки ні мене, ні Джеффа не буде».

Але чомусь, попри весь гнів, вона так жодного разу цього й не зробила. Адже мати здавалась їй надто засмученою, надто похнюпленою і нещасною через усе це. І все ж якщо Кейт гадає, що Сабіна поїде тихо, то вона помиляється.

Вони сиділи в машині кілька хвилин. Час від часу дощ слабшав, і тоді вони бачили перед собою непривітну станцію, але потім дощ знову припускав, перетворюючи картину на розмиту акварель.

— То Джеффа не буде, коли я повернуся? — із цими словами Сабіна задерла підборіддя так, що прозвучало зухваліше, ніж було треба.

Кейт пильно подивилася на неї.

— Напевно, — повільно вимовила вона. — Але ти все одно можеш бачитися з ним, коли захочеш.

— Як могла бачитися із Джимом, коли хотіла.

— Тоді ти була набагато молодша, люба. І в Джима з'явилась інша родина, це все ускладнило.

— Ні, все ускладнило те, що в мене, трясця, то один вітчим, то інший.

Кейт простягнула руку до доньчиного плеча. Чому ніхто не каже, що пологи — то найлегший біль?

— Я краще піду, — буркнула Сабіна, відчиняючи дверцята машини. — Не хочу запізнитися на свій пором.

— Дай-но проведу тебе до станції, — сказала Кейт, у якої очі щипало від сліз.

— Не турбуйся, — кинула Сабіна, і з глухим лясканням дверцят Кейт залишилася сама.

***

На переправі сильно хитало. Так сильно, що діти з вереском проносилися вгору-вниз по килимовій доріжці на крадених з їдальні тацях, доки їхні батьки зручно ковзали вперед-назад уздовж пластикових лав, потягуючи з бляшанок «Ред страйп» і періодично вибухаючи сміхом. Інші, хитаючись, стояли в черзі за переоціненими чипсами в кафетерії, ігноруючи салати, що в'янули під харчовою плівкою, або грали на автоматах, чий дзвін і гудки розносилися всіма сходами. Судячи з кількості родин і відсутності похмільних пасажирів, недільна переправа була популярною поміж вихідних мандрівників.

Сабіна сиділа біля вікна, затуляючись портативним плеєром від усіх цих дратівників навколо. Вони явно були з того ж тіста, що й люди, яких вона бачила на станціях технічного обслуговування чи в супермаркетах. Їм байдуже, що на них одягнено, чи стриглися вони з минулого року, вони не соромляться того, як сидять чи розмовляють.

«Отак буде в Ірландії, — похмуро казала вона собі над важкий бас свого плеєра. — Відстало. Безкультурно. І зовсім не круто».

Мільйонний раз вона кляла матір за це вигнання, за відчуження від друзів, дому, звичного життя. Це буде жахіття. Вона нічого спільного не мала із цими людьми: бабуся з дідусем були для неї умоглядними незнайомцями. Вона залишала Діна Бакстера в підступних тенетах Аманди Галлагер саме тоді, коли здавалося, що між ними щось зрушило. А найгірше: вона навіть не матиме при собі мобільного телефона чи комп'ютера, щоб лишатися на зв'язку. (Навіть їй довелося визнати: комп'ютер надто великий, щоб везти із собою, а мати заявила, що коли Сабіна гадає, ніби та оплачуватиме їй міжнародні дзвінки з і без того швидко спустошеного мобільного рахунку, то нехай добряче подумає. Нащо вони так кажуть? Якби вона порадила матері «добряче подумати», Кейт знов завела би про те, що дарма не відправила її до приватної школи.)

Тож вона була не просто у вигнанні, а й позбавлена таких зручностей, як телефон чи електронна пошта. Але навіть тепер, сидячи й похмуро дивлячись на пінне Ірландське море, Сабіна дозволила собі тільк полегшення від того, що не буде стороною в безмежно напружених стосунках матері й Джеффа, які повільно й болісно розплутували своє домашнє павутиння.

Вона знала, що це станеться, ще раніше за Джеффа. Знала від того дня, як спустилася зі своєї кімнати й почула, як мати шепоче в телефон:

— Знаю. Я теж хочу тебе бачити. Але ж ти знаєш: він зараз просто нестерпний. А я не хочу все погіршувати.

Вона стояла, застигнувши на сходах, а тоді голосно кахикнула. Мати раптово й винувато поклала слухавку, а тоді надміру бадьоро промовила, входячи до вітальні:

— А, це ти, серденько! Я не чула, як ти вийшла! Я саме думала, що нам зробити на вечерю?

Її мати не готувала вечерю. Кухарка з неї нікчемна. Це була робота Джеффа.

А потім вона зустріла його. Джастіна Стюартсона. Фотограф а національної лівацької газети. Той чоловік був аж такий переповнений відчуттям власної значущості, що радше їздив на метро, ніж у битій автівці матері. А ще вважав, що він — це *дещо*, бо носив

шкіряну куртку, яка була крутою років зо п'ять тому, штани кольору хакі та дезерти. Він аж надто старався, розмовляючи із Сабіною, укидав зауваження про андеграундні музичні гурти, що їх, на його думку, вона мала знати, намагався говорити водночас цинічно та з розумінням музичної справи. Вона обдарувала його нищівним поглядом — принаймні так їй здалося. Вона знає, чому він намагається бути приязним, і це не спрацює. Та й чоловіки за тридцять п'ять ніколи не бувають крутими, навіть якщо вважають, що розуміються на музиці.

Бідолаха Джефф. Старомодний сердега Джефф. Він сидів удома, супив брови, ніч у ніч піклуючись про пацієнтів, яких не міг відправити на обстеження, обдзвонював усі психіатричні заклади в центральному Лондоні в намаганні не дати якомусь черговому довбню сконати на вулиці. Він гадки не мав ні про що. А її мати відсторонено вдавала, що їй не байдуже, доки одного дня Сабіна спустилася до вітальні й зрозуміла, що Джефф знає, адже він кинув на неї той довгий допитливий погляд: «Ти знала? *I tu, Бруте?*» Важко було обдурити Джеффа через його психіатричну підготовку, тож поглядом у відповідь вона спробувала передати своє співчуття та несхвалення жалюгідних учинків матері.

Нікому з них вона не показувала, як тяжко плакала. Джефф дратував її, і, якщо серйозно, вона ніколи не давала приводу подумати, що хоч трохи вважає його батьком. Але він був добрий, він готував, і з ним мама була при здоровому глузді. А ще він тримався поряд, відколи вона була дитиною. Довше за всіх інших насправді. До того ж від думки про те, що мама й Джастін Стюартсон *роблять це*, їй хотілося блювати.

Оголошення, що до Росслара лишилося кілька хвилин, пролунало одразу після четвертої тридцять. Сабіна спорснула зі свого місця і стала пробиратися до місця сходження піших пасажирів, намагаючись не зважати на легкий нервовий трепет у животі. До того вона лише раз подорожувала сама, і це був катастрофічний політ на «канікули» до Джима, колишнього матері в Іспанії. Він хотів запевнити її, що вона досі член його родини. Мати хотіла запевнити її, що вона досі має хоч якогось батька. Стюардеса «Британських авіаліній» хотіла запевнити її, що вона «дуже доросла дівчинка», адже подорожує сама. Але від тієї самої миті, як Джим зустрів Сабіну в аеропорту, а слідом за ним пленталася його нова й глибоко вагітна дівчина з ворожим

поглядом, Сабіна знала, що це буде крах. Після того вона лише раз бачила його, коли Джим намагався «зблизити» її з новонародженим. У зирканні його дівчини проглядало бажання, навпаки, тримати Сабіну якнайдалі. Власне, Сабіна не могла винуватити її. Зрештою, цей малюк не був їй кровним родичем, і вона б теж не хотіла, щоб якась дитина від попередніх стосунків крутилася біля неї, мов заблудла душа.

Двері відчинилися, і Сабіна збагнула, що її несе вздовж проходу в потоці балакучих людей. Вона подумала була знов заткнути вуха навушниками, але боялася проґавити якесь важливе оголошення. Останнє, чого вона хотіла, це телефонувати матері й повідомляти, що заблукала.

Вона роззирнулася довкола, міркуючи, яка на вигляд її бабуса. Світлину, яку вона взяла із собою, зробили понад десять років тому, коли Сабіна востаннє була в будинку в Ірландії. Вона мала дуже примарні спогади про це, утім зі світлини їй стримано, звисока всміхалася темноволоса, довготелеса й гарна собою жінка, яка погладжувала маленького сірого поні.

«Що, як я не впізнаю її?» — із жахом подумала дівчинка. Чи легко ту образити? Бабусині вітальні листівки на день народження та Різдво завжди були короткі та формальні, написані не тією мовою, яка передбачала почуття гумору. Судячи з тих дрібок інформації, якою ділилася мати, легко було зробити щось не так.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ